

Eesti Mets

METSANDUSAJAKIRI • ILMUNUD AASTAST 1921

SÜGIS 3/2020

Hea aasta täidab korilaste korvid ja õnnistab metsaelanikke rohke järelkasvuga

Risto Kiisk testib koolitarkusi oma metsas
Must pässik võib kahandada oluliselt puidu väärtust
Kuidas hoida metsa tormikindlana

HIND 4.90€

4 Uudised

6 Metsastatistika

6 Eesti metsade kõige ohustatumad liigid

8 Probleem
AIN ALVELA
Püsielupaikade täpsed piirid võivad maaomanikule ähmaseks jääda

Kaitsealuse liigi kaitsevööndeid riiklikult looduses ei tähistata, need on saadaval vaid erinevates kaardirakendustes. Nii võib aga kogemata kombel keelatud kohta sattuda.

12 Persoon
MERLE RIPS
Uue põlvkonna metsakasvataja Risto Kiisk testib koolitarkusi oma metsas
19aastane Risto Kiisk nimetab isale kuuluvat metsa oma õppekatsema- jandiks.

18 Metsamajandus
VIIO AITSAM
Tormile meeldivad valede võtetega majandatud metsad
Kuidas saaks oma metsa hoida tormikindlana ja kuidas tehtud vigu parandada.

24 Raievõistlused
SANDER SILM
Raiesportlane Heiki Laas on osa võtnud rohkem kui kahest tosinast võistlusest
Esimest korda astus Heiki Laas võistlustulle juba 1994. aastal, osaledes Eesti meistrivõistlustel. Sestpeale pole ta vahele jätnud ühtegi aastat.

28 Käsitöö
AIN ALVELA
Ärni – mees metsast teab endisaegseid tarkusi ja oskab esiisade puidutööd
Misso mees Ernst Sibul ehk lihtsalt Ärni oskab meisterdada korvi, mis paarkümmend aastat vastu peab. Tema leivanumber on aga puukäs- nast valmistatud esemed.

34 Teadus
REIN DRENKHAN, KALEV ADAMSON, MÄRT HANSO
Majanduslikku tulu tootav must pässik võib kahandada oluliselt puidu väärtust
Metsaomanikud on alustanud oma kaasikute musta pässikuga naka- tamist, kuid teadmata on, kuivõrd ulatuslikult ta puud mädandab.

42 Metsatulekahjud
KALLE KAROLES
Maaailma metsad põlevad – trendid, põhjused ja tagajärjed

50 100 aastat eestikeelset metsandusharidust
TOIVO MEIKAR
Tartu ülikooli metsandusõppe viimane aastakümme tõi palju muudatusi

54 Loodusemees pajatab
VAHUR SEPP
Hea aasta täidab korilaste korvid ja õnnistab metsaelanikke rohke järelkasvuga

56 Loodusvaatlus
KARL ADAMI
Metsasanitarid söandavad heitlikele ilmadele vastu panna

62 Üks küsimus ja üks vastus
Mitmeks päevaks aastas jagub Euroopa riikides, sealhulgas Eestis biomassist toodetavat elektrit, toasooja ja mootorikütust?

64 In memoriam
Heino Väljaots
18. mai 1928 – 26. juuli 2020

Raivo Völli
17. oktoober 1959 – 3. september 2020

Toimetus:

PEATOIMETAJA
KRISTIINA VIIRON
tel 5199 1549

kristiina@loodusajakiri.ee

KEELETOIMETAJA
MERLE RIPS, merlerips@hotmail.ee

KÜLJENDUS
RAUL KASK, raul@ww.ee

INFOGRAAFIKA
Himanto OÜ

VÄLJAANDJA:
MTÜ Loodusajakiri
Endla 3, 10122 Tallinn, 610 4105
www.loodusajakiri.ee

www.facebook.com/EestiMets

TEGEVJUHT, REKLAAM
RIHO KINKS
tel 508 6690, riho.kinks@loodusajakiri.ee

TURUNDUSJUHT
MARILIIS KESKÜLA
tel 501 0119, mariliis@loodusajakiri.ee

TELLIMINE
www.tellimine.ee/loodusajakirjad
tel 617 7717, tellimine@expresspost.ee

Ajakiri ilmub
Keskonnainvesteeringute Keskuse
toetusel

KESKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

© MTÜ Loodusajakiri, Eesti Mets®, 2020

Trüktööde
4041 0820

TRÜKK AS Printall

PEFC sertifitseeritud

Käesolev toode on põhit-
selt valmistatud majandatud
metsast ja kontrollitud
allikatest

PEFC

PEFC/19-3-3

www.pefc.ee

Kaanefoto:
**Remo
Savisaar**

Metsanduseski on omad trendid

Sõites tänavu kaasa prima-
te metsamajandajate žüriiga,
torkas silma, et nii mõnigi
metsaomanik on asunud või kavat-
seb oma kaasikuid nakatada musta
pässikuga. Usk selle puuseene kas-
vatamisega tulu teenida on suur,
nii et ühe metsaomaniku juures
sai näha niisuguseidki kaski, mis
esmalt olid laasitud plaaniga kas-
vatada pakupuud, ent nüüd olid
neisse istutatud juba musta pässe-
ku tüüblid.

Vineeripakku hiljem niisu-
gusest puust muidugi enam ei
lõika, ent metsaomanikku see ei
morjendanud, sest paberipuuks
ja kütteks sobivad pässikut kas-
vatavad tüved ikka. Kütteks igal
juhul.

Ega niisuguseid trende, mida
paljud hoogsalt järgima hakka-
vad, metsandusest eriti meenu-
gi. Sarnast vaimustust tõi endaga
kaasa ehk paarikümne aasta tagu-
ne „maarakasega miljonäriks” saa-
mise õhin, mis lubas tollal noorele
inimesele kindlustada muretu pen-
sionipõlve.

Kuidas selle tulupoolega täpselt
on, pole teada ja ega maarakase
istandikudki ole veel enamjaolt
raiumisikika jõudnud, nii et maarakase
kasvatavad alles näevad, kuidas
selle pensionipõlvega olema hak-
kab.

Järgijaid igatahes oli ja Eesti
maaülikooli andmetel kasvab
maarakaski siinmail ligi tuhan-
del hektaril.

Nähes metsaomanike õhinat
kasvatada musta pässikut, võib
arvata, et lähimail aastail lisandub
üha kaasikuid, aga ehk ka lepinkuid,
kus see puuseen arenema hakkab.

Metsas teadagi käivad asjad
aeglaselt ja täna tehtu tulemusi

Foto: Johanna Hein

saab tegelikult hinnata alles pik-
kade aastate pärast. Nii ka seda,
kuivõrd ulatuslikult pässik puitu
ikkagi mädandab. Sellele asjaolu-
le viitab ka käesoleva ajakirja tea-
dusartikkel „Majanduslikku tulu
töötav must pässik võib kahan-
dada oluliselt puidu väärtust”.
Kirjutisest selgub muu hulgas,
et tegelikult on veel päris palju
pässikut puudutavaid küsimu-
si, mille kohta praegu vastuseid
polegi.

Täna tehtud otsuste olulisusest
kõneleb nüüdses ajakirjanumbris
teinegi artikkel – „Tormile meel-
divad valede võtetega majandatud
metsad”. Ehk et kui valgustusraiel
tulevikumetsa silme ees pole, siis
võib endale valusalt nii-öelda jalga
lõigata.

Ei ole lihtne see õigete otsuste
tegemine ... Ja kas otsus, mis prae-
gu näib õige, ka kolmekümne-nelja-
kümne-viiekümne aasta pärast ikka
õigeks osutub?

Kristiina Viiron